

DORPSVISIE HENSBROEK- WOGMEER

Leefbaarheid in de kern

Dorpsraad Hensbroek-Wogmeer
drhensbroekwogmeer@gmail.com

Inhoud

Voorwoord	2
Proces	2
Inleiding.....	3
Hensbroek - Wogmeer	4
Wogmeer-West	4
Hensbroek - Dorp	4
Hensbroek – Buitengebied	5
Wonen.....	6
Plannen en advies.....	8
Voorzieningen en diensten.....	9
Plannen en advies.....	10
Veiligheid.....	11
Plannen en advies.....	11
Sport en Ontspanning	13
Plannen en advies.....	14
Duurzaamheid	15
Plannen en adviezen	16
Vrijwilligerswerk	18
Onder andere	18
Plannen en adviezen	19
Slotwoord	20

Voorwoord

Hensbroek – Wogmeer is ondanks dat de winkels zijn gesloten en het voorzieningsniveau in de afgelopen jaren is verminderd, nog steeds een heel aantrekkelijk dorp om in te wonen. Hoe dit woonplezier kan worden behouden en om te horen wat kan worden verbeterd, heeft de Dorpsraad Hensbroek-Wogmeer haar inwoners geraadpleegd. Er werden via vragen diverse thema's aan de orde gesteld en de deelnemers konden hun wensen en grieven uiten. De uitkomsten hebben geleid tot de Dorpsvisie 2024 - 2035.

Niet alle plannen in deze Dorpsvisie zijn nieuw. De huidige tijdgeest heeft gezorgd voor herijking van bestaande onderwerpen en de introductie van nieuwe onderwerpen. Te denken valt aan het landelijk tekort aan woningen, klimaatverandering en de wens om tot op hogere leeftijd zelfstandig te kunnen blijven wonen. Deze onderwerpen leiden tot nieuwe ideeën, zoals circulaire economie, nieuwe woonvormen en zaken die betrekking hebben op de directe leefomgeving zoals meer beweegruimte voor de bewoners te voet en/of per rolstoel.

De gemeente Koggenland wil invulling geven aan de omgevingswet. De Omgevingswet moet leiden tot meer transparantie en meer participatie van inwoners. De overheid wil op deze manier ruimte geven om in te spelen op maatschappelijke veranderingen. Verwacht wordt dat in de toekomstige omgevingsplannen meer algemene regels komen met minder vergunningsplicht. Wel zullen initiatiefnemers - bijvoorbeeld bij realisering van een nieuw project - meer zelf moeten doen. Deze dorpsvisie is input voor de invulling van de omgevingswet voor de gemeente Koggenland.

Al deze onderwerpen hebben geleid tot plannen en adviezen vanuit het dorp aan de Dorpsraad Wogmeer - Hensbroek. De dorpsraad hecht veel waarde aan alle ingebrachte ideeën die zijn verwoord in deze Dorpsvisie 2024 - 2035. Laten we gezamenlijk werken aan het realiseren van deze ideeën.

Proces

Als Dorpsraad hebben we het initiatief genomen in de totstandkoming van deze dorpsvisie. De navolgende stappen zijn hierin gevolgd:

1. Definiëren thema's werkgroep Dorpsvisie
2. 1ste rondetafelgesprek met betrokken buurtbewoners in Q3 2023 over thema's, structuur en opmaken *houtschoolschets*
3. Uitwerken eerste conceptversie van Dorpsvisie door werkgroep Dorpsvisie
4. 2de rondetafelgesprek met betrokken buurtbewoners in Q1 2024, bespreken van conceptversie van Dorpsvisie
5. Uitwerken feedback en opleveren verbeterd concept door werkgroep Dorpsvisie
6. Presentatie thema's en het verkrijgen van support op de gekozen voorstellen d.m.v. stemmen op vooraf bedachte tegenstellingen tijdens de openbare vergadering van Stichting Dorpsraad Hensbroek-Wogmeer op 4 maart 2024.
7. Uitwerken feedback openbare vergadering en opleveren finale concept door werkgroep Dorpsvisie
8. Vaststellen definitieve versie op 09-04-2024 door de Dorpsraad Hensbroek - Wogmeer

Inleiding

Een dorpsvisie is een strategisch document dat de toekomstvisie en ontwikkelingsdoelen van een dorp gemeenschap beschrijft. Het uiteindelijke document dient als leidraad voor het beleid en de besluitvorming op lokaal niveau en kan worden gebruikt als basis voor concrete actieplannen en projecten.

De dorpsvisie is de rode draad voor het bestuur van de Dorpsraad Hensbroek - Wogmeer, dat aangeeft wat er leeft in het dorp, en waarmee de Dorpsraad zich bezig zou moeten houden op het gebied van leefbaarheid.

Bij het opstellen van een dorpsvisie, uitwerken van leefbaarheidsinitiatieven of invulling geven aan gebieds- en duurzaamheidsvraagstukken, zijn inwoners van jong tot oud betrokken alsmede de gemeente Koggenland. Een gedragen initiatief heeft immers goede kans van verwezenlijking. Want dorpsbewoners weten vaak als geen ander hoe zij hun eigen dorp leefbaar, veilig en mooi kunnen houden.

Een dorpsvisie maken we mét en vóór de inwoners en is bedoeld voor het dorp zelf en de gemeente.

Echter als dorpsgemeenschap kunnen wij het niet alleen en is ondersteuning van overheidslichamen, zoals de gemeente, provincie en waterschappen onontbeerlijk. Om deze samenwerking vorm te geven is op 15 maart 2021 de Stichting Dorpsraad Hensbroek-Wogmeer opgericht. Doelstelling is om de leefbaarheid in onze dorpsgemeenschap te behouden en te vergroten door middel van ondersteuning van sociale, culturele en sportieve activiteiten.

Als Dorpsraad Hensbroek-Wogmeer zien we een belangrijke rol weggelegd om participatie te enthousiasmeren en actief bezig te zijn voor een leefbare dorpsgemeenschap.

Maar hoe willen we nu dat onze dorpsgemeenschap eruitziet over 10 jaar? In deze dorpsvisie hebben we deze uiteengezet in de volgende zes thema's

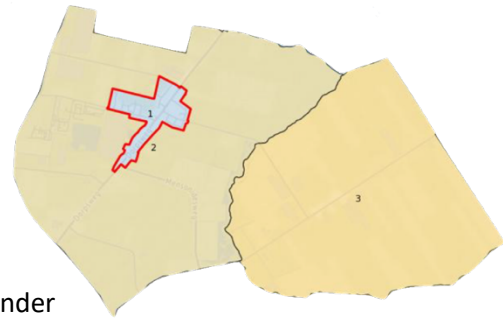
- Wonen
- Voorzieningen en diensten
- Veiligheid
- Sport en Ontspanning
- Duurzaamheid
- Vrijwilligerswerk

Voordat inhoudelijk op de bovenstaande thema's wordt ingegaan, wordt eerst beschreven op welke gebieden in de gemeente Koggenland deze Dorpsvisie betrekking heeft.

Hensbroek - Wogmeer

Ons “dorp” bestaat uit Hensbroek en buurtschap Wogmeer-West

1. Hensbroek Dorp (Dorpsweg en Omgeving)
2. Hensbroek - Buitengebied
3. Wogmeer-West

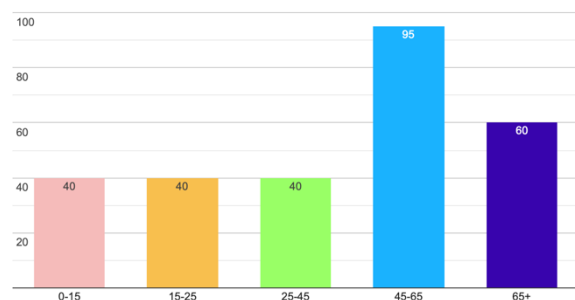

Enkele demografische gegevens rondom deze buurten is hieronder weergegeven.

Wogmeer-West¹

Buurt Wogmeer West heeft afgerond een totale oppervlakte van 417 hectare, waarvan 416 land en 1 water. De gemiddelde dichtheid van adressen is 31 adressen per km². Er wonen 105 huishoudens in de buurt Wogmeer West. De buurt Wogmeer West ligt binnen Hensbroek in de gemeente Koggenland.

Het aantal inwoners is met 275 personen in 2023 gelijk gebleven ten opzichte van het aantal in 2013.

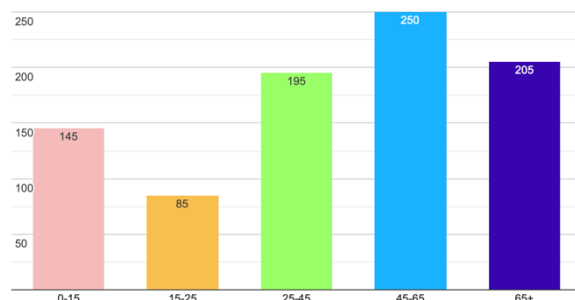

Bevolking, leeftijdsgroepen: aantal inwoners op 1 januari 2023 per leeftijdsgroep.

Hensbroek - Dorp²

Buurt Dorpsweg en omgeving heeft afgerond een totale oppervlakte van 30 hectare land. De gemiddelde dichtheid van adressen is 233 adressen per km². Er wonen 395 huishoudens in de buurt Dorpsweg en omgeving.

Het aantal inwoners in de buurt Dorpsweg en omgeving is met 885 personen in 2023 bijna gelijk gebleven ten opzichte van het aantal in 2019. Het aantal inwoners is het aantal personen zoals op 1 januari in het bevolkingsregister vastgelegd.

Bevolking, leeftijdsgroepen: aantal inwoners op 1 januari 2023 per leeftijdsgroep.

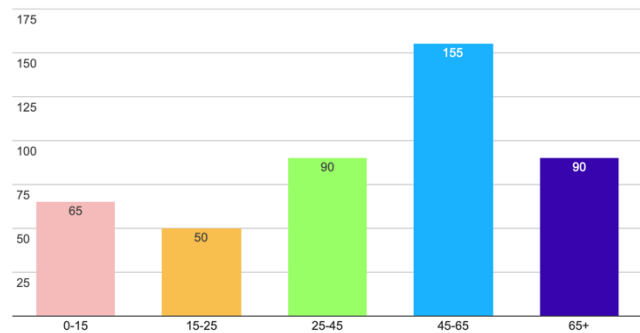
¹ Bron: allecijfers.nl

² Bron: allecijfers.nl

Hensbroek – Buitengebied

Buurt Hensbroek - Buitengebied heeft afgerond een totale oppervlakte van 525 hectare, waarvan 504 land en 21 water. De gemiddelde dichtheid van adressen is 264 adressen per km². Er wonen 195 huishoudens in de buurt Hensbroek – Buitengebied. Chaletpark Holiday valt ook onder Hensbroek – Buitengebied.

Het aantal inwoners in de buurt Hensbroek Verspreide huizen is met 5 personen gedaald van 455 in 2019 tot 450 in 2023.

Bevolking, leeftijdsgroepen: aantal inwoners op 1 januari 2023 per leeftijdsgroep.

Wonen

Hensbroek en Wogmeer moeten een plek bieden aan mensen met uiteenlopende woonbehoeften, van starters tot gezinnen en ouderen met specifieke zorgbehoeften. Door in te spelen op de veranderende wereld van volkshuisvesting kan ervoor worden gezorgd dat Hensbroek – Wogmeer een aantrekkelijke en toegankelijke woonplaats blijft en mensen niet genoodzaakt zijn om te verhuizen naar een andere stad of ander dorp.

De woningkenmerken³ in de drie buurtschappen zijn:

	Hensbroek-Dorp	Hensbroek-buitengebied	Wogmeer-West
<i>Aantal woningen</i>	393	114	82
<i>Koop</i>	75%	94%	91%
<i>Huur (coöperatie)</i>	17%	0%	0%
<i>Overig</i>	8%	6%	9%
<i>Eengezinshuis</i>	89%	95%	95%
<i>Meergezinshuis</i>	11%	5%	5%

De landelijke woningcrisis gaat ook niet voorbij aan Hensbroek – Wogmeer. Het buitengebied van Hensbroek en Wogmeer-West zijn door de provincie Noord-Holland en door de gemeente Koggenland als beschermd buitengebied aangemerkt. Dat betekent dat hier nieuwbouw onder zeer strikte voorwaarden wordt toegestaan. De lokale bevolking is voor haar groei en demografische verandering toegewezen op Hensbroek – Dorp.

Hensbroek en Wogmeer zijn geen groeigemeente en bewoning is primair bedoeld voor mensen die sociaal en/of economisch verbonden zijn met het dorp. Waarbij ruimte is voor opvang voor stathouders op basis van “fair share”. Werkgevers in Wogmeer en Hensbroek die gebruik maken van de diensten van arbeidsmigranten zijn verantwoordelijk voor opvang van deze arbeidsmigranten, dat moet ook binnen het eigen dorp kunnen. Dit is geen vrijbrief voor het realiseren van grootschalige complexen voor de opvang van arbeidsmigranten voor omliggende dorpen en/of bedrijven, dat past naar onze mening niet bij de kleinschaligheid van de dorpen Hensbroek en Wogmeer.

Over Hensbroek – Dorp kan gediscussieerd worden of er voldoende nieuwbouw wordt toegevoegd aan het dorp. Feit is dat nieuwbouw, wanneer het wordt gerealiseerd:

1. Te grootschalig wordt aangeboden. Dit omdat de tussenliggende periode tussen de nieuwbouwprojecten te groot is en actieve woningzoekers “noodgedwongen” naar omliggende gemeenten verhuizen bij gebrek aan woningaanbod in Hensbroek
2. De nieuw te bouwen woningen onvoldoende afgestemd zijn/worden op de actuele/acute woningbehoefte waardoor een mismatch ontstaat tussen wat het dorp nodig heeft en biedt. Hierdoor worden mensen genoodzaakt om te kijken buiten het dorp naar een juiste woninginvulling die past bij de huidige en toekomstige levensfase

³ Bron: allecijfers.nl

Het ontbreken van een “knarrenhof” met bijbehorende voorzieningen zorgt ervoor dat ouderen langer in hun huis blijven zitten. Dit stopt de doorstroming en vergroot de kans op het vereenzamen van alleenstaande ouderen en het verstopt blijven van goede zorg.

De circa 60 “sociale” huurwoningen in Hensbroek -Dorp zijn eigendom van woningcorporatie de Woonschakel. Deze 60 woningen maken onderdeel uit van het totale huuraanbod West-Friesland. Inwoners van Hensbroek (o.a. uithuzende kinderen, ouderen, minderdraagkrachtige inwoners) die niet in staat zijn tot het kopen van een eigen woning (indien beschikbaar) zijn aangewezen op woningcorporatie de Woonschakel voor sociale huur. Inwoners van Hensbroek – Wogmeer of mensen die economisch (werk) verbonden zijn aan Hensbroek – Wogmeer hebben geen voorrang op toewijzing van sociale woningen in Hensbroek als die beschikbaar komen.

Er is een tekort aan sociale huurwoningen voor inwoners en mensen die sociaal en/of economisch gebonden zijn aan Hensbroek – Wogmeer. Er worden nu sociale huurwoningen verstrekt aan mensen die hier niet willen wonen en mensen die hier willen wonen worden verplicht om buiten de dorpsgrenzen te kijken. Hensbroek is geen groeigemeente en dat betekent kleinschalige woningbouw om te voorzien in (vooral) de eigen woningbehoefte. Laten we dat dan niet alleen voor koopwoningen doen maar ook voor sociale huur inrichten.

De meest recente nieuwbouw Pionenhof (realisatie 2024) heeft een woningaanbod dat onvoldoende aansluit op de lokale behoefte. Daarnaast wordt deze nieuwbouw gerealiseerd door een projectontwikkelaar met het doel winstmaximalisatie. De opkomst van lokaal bouwen als Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) is ook in Hensbroek – Wogmeer niet onopgemerkt gebleven. De Dorpsraad pleit daarom voor de oprichting van een CPO in samenwerking met de gemeente en woningbouwbedrijf van de gemeente om:

1. De te bouwen woningen laten voldoen aan de behoefte
2. Zonder winstoogmerk de kosten “laag” te houden
3. De toewijzing van de woningen in samenspraak met de gemeente vorm te geven waarbij inwoners en mensen die sociaal en/of economisch gebonden zijn aan Hensbroek maximaal voorrang krijgen
4. Te voorzien in een woninggroep voor (hulpbehoevende alleenstaande) ouderen

Door het genomen besluit in de gemeenteraad om nieuwbouw voor lagere school de Ark in 2024 te realiseren ontstaan er woningbouwmogelijkheden op de vrijkomende locatie van de huidige basisschool de Ark. Aan de vrijkomende locatie grenst het gebouw van de voormalige Rooms-katholieke Kerkgemeenschap Hensbroek, dit pand reeds vele jaren leegstaand en aan het verpauperen. Deze gecombineerde locatie kan door een op te richten CPO met cofinanciering van de gemeente worden ingericht naar de behoefte van Hensbroek – Wogmeer

De landelijke tendens van verlaging van de gemiddelde woonbezetting geldt ook in Hensbroek – Wogmeer. Ouderen blijven langer wonen in een te groot huis bij gebrek aan een goed alternatief of vanwege emotie. De participatiemaatschappij is ook meer zorgdragen voor ouderen en in ieder geval onze eigen ouderen. In Hensbroek – Wogmeer willen we daarom samen met hulp van de gemeente het actief mogelijk maken om binnen nog vast te stellen kaders het realiseren van generatiewoningen (kangeroowoning) toe te staan, zoals:

- Kangeroowoning mag niet los verkocht worden van het hoofdverblijf
- Kangeroowoning mag niet leiden tot splitsing van de bouwkevel
- Kangeroowoning moet aan hoofdverblijf verbonden zijn en mag niet worden losgekoppeld van hoofdverblijf
- Kangeroowoning + hoofdverblijf moeten binnen de toegestane bebouwbare vierkante meters van het bouwblok blijven

Op een bestaand perceel moet het mogelijk worden om een kangeroowoning te realiseren, waarbij circulaire woningbouw wordt gepromoot in plaats het tijdelijk toestaan van een bijgebouw en gedwongen sloop bij verhuizing of overlijden. Ouderen kunnen zo “thuis” blijven wonen in de nieuw gerealiseerde kangeroowoning en de kinderen betrekken dan de ouderlijke woning. Bijkomend voordeel is de bijbehorende mantelzorg van kinderen naar ouders en visa versa in het geval de kinderen weer (klein)kinderen hebben en er bijv. oppas geregeld moet worden. Met de tijd kunnen bij overlijden of verhuizing naar verpleeghuis de kleinkinderen zelfstandig wonen en op bepaalt moment ruilen met de ouders (circulair wonen).

De camping aan de kerkweg is feitelijk geen camping meer. Er vindt veel permanente bewoning plaats, al dan niet gedoogd. De (lokale) overheid faalt hier in beleidsvoering en het handhaven van haar beleid. De gemeente wordt dwingend gevraagd om zo snel mogelijk haar beleid te herijken met advies vanuit de Dorpsraad om permanente bewoning toe te staan. Permanente bewoning zal zorgen voor minder overlast en meer betrokkenheid bij het dorp. Met het toestaan van permanente bewoning wordt het voor inwoners (jongeren en minder vermogende inwoners) interessant om een chalet of tiny house op de Kerkweg te gaan betrekken als eerste woning. Jongeren blijven hierdoor behouden voor het dorp wat een positief effect heeft op de demografie van Hensbroek-Wogmeer. Daarnaast bouwen jongeren eigen vermogen op en hierdoor wordt doorstroming naar een andere (grotere) woning makkelijker.

Plannen en advies

1. Alle nieuwbouw met commercieel oogmerk moet voldoen aan de door de gemeente Koggenland onderschreven verdeelsleutel van minimaal 40% sociale woningbouw waarvan 50% sociale huur en 50% sociale koopwoningen
2. Toewijzing sociale huur in Hensbroek herstructureren zodat inwoners van Hensbroek en/of mensen die economisch gebonden zijn aan Hensbroek voorrang krijgen
3. Toestaan van circulair wonen in Hensbroek – Wogmeer en actief meewerken vanuit gemeente aan realisatie hiervan.
4. Oprichting van CPO met juridische en financiële support vanuit de gemeente om inbrei-locatie “de Ark” en overige toekomstige woningbouwlocaties in eigen beheer te realiseren
5. Dorpsraad als gesprekspartner van de inwoners krijgt inspraak bij alle toekomstige woningbouw (dat wat gerealiseerd wordt ook voldoet aan de lokale behoefte, o.a. starterswoningen en knarrenhof)
6. Maak van de hele camping een woonwijk, door toestaan permanente bewoning (“tiny-house”)
7. Opvang voor statushouders op basis van “fair share”.
8. Medewerking van gemeente is nodig bij het verwezenlijken van huisvesting voor arbeidsmigranten binnen het dorp voor huisvesting van eigen werknemers.

Voorzieningen en diensten

Om een dorp leefbaar te houden, zijn voor alle inwoners -jong en oud- goede, bereikbare en toegankelijke voorzieningen op het gebied van sport, cultuur, onderwijs, diensten en zorg en welzijn nodig. Kan dat niet in het eigen dorp, dan moeten deze in de buurt te vinden zijn. Dit betekent dat de fiets-, bus- en treinverbindingen op peil moeten blijven. Wat eenmaal weg is komt (meestal) niet meer terug, Hensbroek – Wogmeer is een dorp geworden zonder winkels.

Wat beslist in eigen dorp moet blijven is een goede basisschool, een multifunctioneel en openbaar toegankelijk jaarrond te gebruiken sportveld (kunst- en echt gras), een sporthal, horeca en een dorps huis met ruimte voor sociale activiteiten. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is de kwaliteit van de accommodaties.

Een andere belangrijke voorziening is kinderopvang. Jonge gezinnen vestigen zich sneller in een dorp met een goede school en een goed georganiseerde kinderopvang. Hensbroek en in de Wogmeer nu is voldoende goede kinderopvang. Wel ontbreekt het aan goede naschoolse opvang voor oudere kinderen.

Onderzocht kan worden of een verzamelpunt voor pakketdiensten handig is. Dat zou het aantal verkeersbewegingen in het dorp aanzienlijk verminderen.

Het bereiken van de inwoners in Hensbroek – Wogmeer is een blijvend punt van aandacht. Door o.a. verdergaand individualisme en veroudering is de uitdaging om actief nieuwswaardigheden te delen met dorpsgenoten steeds groter aan het worden.

Sociale cohesie is voor een dorp heel belangrijk. Het positief blijven promoten en organiseren van sociale evenementen is een must. In Hensbroek – Wogmeer worden de volgende algemene communicatiemiddelen hiervoor actief ingezet.

- Dorpsblad HB-tje
- Kogge-Express
- Website Dorpsraad Hensbroek-Wogmeer
- Website Koggenbuurtjes
- Buurtapp groepen
- Sociale media van diverse verenigingen

De inzet verschilt per doelgroep en er is geen samenhang en samenwerking. De communicatie vanuit de verenigingen kan breder zodat niet alleen de leden van de verenigingen worden geïnformeerd maar ook andere geïnteresseerden – en potentiële leden worden bereikt. Belangrijk is dat als informatie digitaal wordt ontsloten dit ook de inwoners bereikt die geen digitale communicatiemiddelen hebben of er niet goed mee overweg kunnen.

Het is belangrijk om de jeugd actief te betrekken bij alles wat zich in en om het dorp afspeelt. Dit maakt het ook makkelijker om met hen in gesprek te blijven en onderwerpen als drugs- en drankgebruik en de behoefte aan een eigen plek met hen te kunnen bespreken.

Met een goede thuis- en buurtzorg is het mogelijk dat de oudere generatie tot het eind in eigen dorp blijft wonen. Veel zorg is persoonlijk maar steeds meer zorg kan ook met behulp van hulpmiddelen (verstrekt vanuit zorgpakket) zoals domotica (bijv. bedienen van licht of gordijnen) geregeld worden.

Omkijken naar je buurtbewoners kan hierin een belangrijke rol spelen, zoals het gezamenlijk eten in de Wogmeer, 1x per maand wordt een maaltijd geregeld voor slechts EUR 10 p.p.

Hensbroek en Wogmeer beschikken allebei nog over een dorpscafé. Beide cafés hebben een enorme sociale functie voor de onderlinge verbondenheid en herbergen verschillende verenigingen. Het is daarom belangrijk dat de twee cafés in Wogmeer en Hensbroek behouden blijven.

Wogmeer telt in vergelijking tot een doorsnee dorp enorm veel bedrijven, waarvan het merendeel zzp'ers zijn. Het dorp is positief over de bestaande bedrijven in Hensbroek – Wogmeer. Op dit moment is er geen behoefte aan een bedrijventerrein omdat hiervoor gemakkelijk kan worden uitgeweken naar Obdam of De Goorn.

Hensbroek – Wogmeer is ook geen locatie voor grootschalige bedrijvigheid. Bestaande bedrijven kunnen binnen de huidige gemeentelijke kaders hun bedrijvigheid voortzetten. Nieuwe grootschalige bedrijvigheid past niet in de buurtschappen binnen onze dorpsgrenzen.

Plannen en advies

1. De treinverbinding vanuit Obdam naar Hoorn en Alkmaar moet op peil blijven.
2. De Busverbinding vanuit Hensbroek naar Obdam station moet op peil blijven.
3. Bereikbaarheid van de voorzieningen in de buurt dienen goed te zijn voor fietsers en openbaar vervoer.
 - Verbeteren kwaliteit fietsstroken
 - Realiseren fietsverbinding tussen de Wogmeer en het treinstation in Obdam, bij de nieuwe ringweg.
 - Realiseren buurtbus halte in de Wogmeer.
4. Het in stand houden van een kwalitatief goede basisschool en blijven werken aan de betrokkenheid tussen de basisschool en het dorp
 - Nieuwbouw en onderhoud accommodaties
 - Het in stand houden van goede kinderopvang
5. Onderzoek doen naar verzamelpunt voor pakketdiensten in het dorp
6. De bestaande activiteiten beter onder de aandacht brengen en eveneens digitaliseren
7. Handhaven en uitbreiden sociale ontmoetingen zoals:
 - Dorpsontmoetingen (1x per kwartaal)
 - In het Wapen van Wogmeer (eten op dinsdag) uitbreiden naar Hensbroek
 - Lunch in Dorpshuis met krantentafel (bruin café)
8. Proactieve medewerking vanuit gemeente voor activiteiten die vanuit de cafés en verenigingen worden georganiseerd (kermis, muziek, toneel, etc.)
9. Vanuit gemeente goede voorlichting en maximale subsidie voor domotica van woningen
10. Een steunpunt (bruin café) creëren voor ouderen die vragen hebben op:
 - Financieel gebied of over verzekeringen
 - Technologisch gebied
11. Ervoor waken dat het zorgaanbod op peil blijft
12. De voorzieningen voor de jeugd behouden en onderhouden (handen en voeten geven)
13. Oog houden voor communicatie en in gesprek blijven met de jongeren
14. Algemene nutsvoorzieningen handhaven op een niveau dat bedrijven en inwoners maximaal support in hun werk, wonen en vrije tijd.

Veiligheid

De toegankelijkheid van Hensbroek en Wogmeer komt steeds meer onder druk. Tijdens de spits is het erg druk met gemotoriseerd verkeer. Hiernaast zijn er steeds groter wordende vrachtwagens en landbouwvoertuigen die de verkeerssituatie verslechteren. Dit zorgt regelmatig voor gevaarlijke situaties. Door woningbouw in Hensbroek, maar ook omliggende dorpen zal dit verder vergroot gaan worden.

Uit een medio 2023 gehouden enquête zijn de navolgende issues ten aanzien van verkeersveiligheid aangegeven.

- Er wordt veel te hard wordt gereden op de Dorpsweg, Wogmeer en de Kerkweg.
- De kruisingen Burgemeester Kooimanweg-Dorpsweg en Kerkweg-Dorpsweg worden als onoverzichtelijk ervaren, vooral voor fietsers en wandelaars.
- Bij het kerkplein is de verkeerssituatie zeer onoverzichtelijk.
- De stoep langs de Dorpsweg buiten de 30 km zone is smal en slecht onderhouden.
- Toenemend gebruik op smalle dijkweg (Oudelandsdijkje) door directe (via de Obdammerdijk) verbinding op de N244
- Stoep op de kerkweg ontbreekt tussen Waterweidje en ingang de Leijen

De infrastructuur van de Wogmeer is niet ingericht op het toenemende zware verkeer. Naast al het sluipverkeer is het toenemende vrachtverkeer een zorg. Het meeste vrachtverkeer (vrachtwagens en landbouwvoertuigen) dat door de Wogmeer rijdt is bestemmingsverkeer. Door de toenemende schaalvergroting van de agrarische sector zijn veel agrarische bedrijven afhankelijk van (deel)werkzaamheden buiten de eigen dorpsgrenzen wat leidt tot een toename van het aantal verkeersbewegingen van zwaar verkeer. De komst van de biovergister (zie hoofdstuk Duurzaamheid) zorgt ook voor extra bewegingen van zwaar verkeer. De gemeente zal voor de Wogmeer met bewoners en bedrijven een goede invulling van de omgevingswet moeten vormgeven waarbij alle mogelijkheden onderzocht en besproken moeten worden, o.a. éénrichtingsverkeer, niet grondgebonden bedrijven verhuizen naar rand van het dorp voor directe ontsluiting en het creëren van passeerhavens.

In de gemeente Koggenland kunnen “onveilige” situaties gemeld worden door het doen van een Fixi melding. Fixi helpt u bij het melden van bijvoorbeeld kapotte lantaarnpalen, overvolle prullenbakken, wateroverlast, kapotte lantaarnpaal of losliggende stoeptegels. De Fixi melding is eenvoudig en wordt actief opgepakt door de gemeente.

Naast de meldingen via de Fixi heeft de gemeente ook een wijkagent. Gesignaleerd wordt dat de bereikbaarheid van deze wijkagent onvoldoende is, en bij contact standaard verwezen wordt naar haar spreekuur in Obdam.

Toenemend geweld en drugsgebruik zijn ontwikkelingen die de veiligheid in Hensbroek – Wogmeer bedreigen. De aanpak van de drugsoverlast bij Recreatiegebied De Leijen heeft goed uitgekapt aldaar, maar de situatie is nu verplaatst en niet weg.

Plannen en advies

1. Houding en gedrag individu! Veiligheid is van ons allemaal. Dit blijven benadrukken in de dorpscommunicatie en actieve voorlichting op scholen.
2. Actief handhaven van verkeersonveilige situaties door BOA's (o.a. verkeerd geparkeerde auto's)
3. Actieve inzet van jongerenwerkers voor vroegtijdige signalering verkeer/crimineel gedrag

4. Herinrichting verkeerssituaties, z.s.m.;
 - a. Knooppunten Kerkweg/Dorpsweg en Burgemeester Kooimanweg-Dorpsweg
 - b. Kerkweg, geen voorrangsweg, 30km zone t/m Waterweidje en voetpad verlengen tot ingang de Leyen
 - c. Oudelandsdijkje beperken snelheid snelverkeer en toegankelijker (veiliger) maken voor fietsers en wandelaars (nu als gevaarlijk ervaren)
 - d. Wogmeer; gemeente met burgers en bedrijven in de Wogmeer een goede invulling geven aan de omgevingswet m.b.t. de verkeersveiligheid van de Wogmeer, implementeren en handhaven
5. De zichtbaarheid van wijkagent en BOA's moet worden vergroot. Spreekuur 1x per kwartaal in Dorpshuis Hensbroek en zichtbaarheid op straat is een minimale vereiste.
6. Het verlengen van de 30 km zone tot en met Het Waterweidje of ingang Recreatiegebied De Leijen waarbij verkeer van rechts voorhang heeft
7. Verlengen van het voetpad op de kerkweg tot aan de ingang van recreatiepark *de Leijen*.
8. Verbeteren en verbreden voetpaden buiten de bebouwde kom
9. Herinrichten kerkplein

Sport en Ontspanning

Sport is een groot goed, voor alle niveaus en leeftijden. Sport verhoogt de prestaties op velerlei gebieden, vermindert de zorgvraag, versterkt de sociale contacten en verhoogt de vitaliteit.

In Hensbroek - Wogmeer kunnen diverse activiteiten beoefend worden zoals voetbal, judo, biljarten, sjoelen, gymnastiek, jeu de boules, koersbal, volleybal, skeeleren en bij goede winters: schaatsen. Voor overige sporten en activiteiten moet uitgeweken worden naar andere dorpen of steden.

De sporthal in Hensbroek is in 1977 geopend en bestaat naast de hal ook uit 2 kleedkamers. Naast de verenigingen maakt ook De Basisschool voor het bewegingsonderwijs gebruik van deze hal. De houten vloer is niet meer de norm voor het beoefenen van bepaalde sportieve activiteiten. De hal is te klein voor wedstrijden van de volleybal of het trainen voor de oudere jeugd en senioren van Apollo '68. De judo houdt wel haar eigen wedstrijden, maar bezoekers kunnen alleen plaats nemen aan de rand van de zaal. Een horecavoorziening is niet aanwezig. Buiten deze gebruikers is het onduidelijk of de zaal voor extra sportieve activiteiten gebruikt kan worden.

In onze visie wordt het sportcomplex een multifunctioneel sportcentrum waarbij integratie van faciliteiten van Apollo '68 en sporthal (kantine, bestuurskamer en kleedkamers) wordt gerealiseerd. Eveneens dient de gymzaal te worden geüpgraded naar sporthal zodat bezoekers kunnen worden ontvangen en het mogelijk wordt om voetbaltraining bij slecht weer in de zaal te geven en het ook voor de volleybal mogelijk is om de wedstrijden in Hensbroek te houden.

In Hensbroek is recreatiegebied "de Leijen" een populaire plek voor inwoners en niet-inwoners. In de zomerperiode wordt deze veelvuldig gebruikt als zwemplaats. Om vitaal te blijven is het gebied geschikt om naast wandelen sportieve activiteiten uit te voeren. In onze visie zien we dit gebied meer uitdagend worden door het aantrekkelijker maken van het sportief bezig zijn, middels enkele outdoor gym attributen.

Toerisme is een belangrijk punt van aandacht. Beide cafés profiteren van toerisme (wandelaars, fietsers en/of evenementen) en toeristen profiteren van de aanwezigheid van de aanwezigheid van de cafés wat de gemeente Koggenland aantrekkelijker maakt voor toeristen.

Hensbroek beschikt over diverse speeltuinen. In alle wijken in het dorp Hensbroek staat wel een speeltuin. De speeltuinen zijn in 2023 vervangen door de samenwerking van een actieve doe-groep uit Hensbroek en de gemeente. In de Wogmeer en Hensbroek buitengebied (m.u.v. de Leijen) zijn er geen speeltuinen, dit wordt ook niet als een gemis ervaren. Bij nieuwbouwprojecten of grootschalige verbouw moet bij de (her)inrichting rekening gehouden met ruimte voor ontspanning door het plaatsen van o.a. meer groen, bomen en banken.

Hensbroek en de Wogmeer beschikken over meerdere mooie wandelpaden. De visie hierop is om paden met elkaar te verbinden door gebruik te maken van "groene corridors" en de aanleg van nieuwe en/of uitbreiding van bestaande wandelpaden. De bestaande wandelpaden, o.a. Wogmeerdijk, Kwakelpad, de Leijen en waterberging zijn niet altijd goed toegankelijk (hoog gras, slecht onderhouden hek overgangen, slechte waterafvoer, slecht onderhouden paden). Deze bestaande groene wandelpaden moeten verbeterd worden en er moet gekeken worden waar zo'n wandelpad ook dienst kan door voor joggen en/of hardlopen.

Rust is ook een vorm van ontspanning, stilte is vaak een vereiste voor rust. Daarom is het belangrijk om bij alle activiteiten rekening te houden met anderen. De gemeente moet o.a. rekening houden met het plaatsen van grastegels die veel geluid produceren, maar ook de burger en de bedrijven hebben hierin een eigen verantwoordelijkheid. Voor bedrijven geldt bijv. dat het plaatsen van een ventilator de mogelijke overlast voor de omgeving meegewogen moet worden bij het plaatsen ervan. Dit kan leiden tot het plaatsen op een andere locatie dan de optimale bedrijfseconomische locatie om de overlast tot een minimum te beperken voor de omgeving. In het algemeen geldt dat de bewoners met al hun activiteiten rekening moeten houden met mogelijke overlast. Voor iedereen geldt dat nachtrust tussen 2200 – 0600 uur gerespecteerd dient te worden. Uitzonderingen zijn altijd mogelijk maar dan wel het liefst met kennisgeving aan- of het liefst met instemming van de directe omgeving.

Plannen en advies

1. Zorgen dat sport in het dorp blijft door voldoende leden/deelnemers te verbinden door brede communicatie en betaalbaar houden van de contributie waarbij veld- en zaalhuur laag blijven.
2. Verstrekken van een sportpas aan individuen en gezinnen die dit niet kunnen betalen en leven van een inkomen dat lager is dan het bestaansminimum
3. Jaarrond te gebruiken sporthal en 1 sportveld met kunstgras. Realiseren en integreren van sportfaciliteiten (sporthal, kantine, bestuurskamer en kleedkamers) met als resultaat een multifunctioneel sportcentrum met volwaardige sporthal en 2 voetbalvelden waarvan minimaal 1 met kunstgras
4. Kantine Apollo ook toegankelijk maken voor (grotere) sportevenementen in de sporthal door bijv. judo of volleybal.
5. Sporthal, kantine, kleedgelegenheden in eigen beheer houden
6. Het stimuleren en financieel ondersteunen van nieuwe initiatieven zoals het creëren fitnessruimte in sporthal of outdoor gym bij recreatiegebied de Leijen
7. Herinrichting Recreatiegebied “de Leijen” waarbij de bereikbaarheid veiliger wordt door het verbinden van het voetpad naar de ingangen
8. Toerisme maximaal supporten door goed onderhoud van de fiets- en wandelpaden en aanleg van nieuwe fiets- en wandelpaden
9. Support van gemeente voor de aanleg van ‘groene corridors’ om natuurpaden aan elkaar te verbinden om een wandelknoopnetwerk binnen de gemeente te realiseren
10. Respecteer de nachtrust tussen 2200-0600 en beperk de overlast tot een minimum

Duurzaamheid

Het begrip duurzaamheid wordt te pas en te onpas gebruikt. In het woordenboek wordt duurzaamheid omschreven als ‘eigenschap om lang goed te blijven of te blijven bestaan’ en ‘het streven om verstandig om te gaan met energiebronnen en het milieu’. Vanuit het dorp en de Dorpsraad wordt duurzaamheid niet alleen als goed ervaren maar ook als noodzakelijk naar de toekomst toe.

De energietransitie in Hensbroek – Wogmeer wordt niet collectief gesteund door gemeente Koggenland en (lokale) belangengroepen/inwoners. Als er sprake is van energietransitie dan wordt deze individueel vormgegeven door inwoners, bedrijven en stichtingen & verenigingen. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Inwoners – het op vrijwillige en individuele basis plaatsen van zonnepanelen, isoleren woning en/of plaatsen van (hybride) warmtepompen
- Bedrijven – Dekker Chrysanten en Biovergister Wogmeer
- Stichtingen & Verenigingen – Dorpshuis de oude school – het plaatsen van zonnepanelen

Verder verduurzamen van woningen in particulier bezit verdient aandacht. Door toepassen van isolatie, HR- glas, zonnepanelen etc. zijn woningen te verduurzamen en zal de CO₂-uitstoot verlagen. Bijkomend voordeel is dat daardoor een woning beter verkoopbaar wordt. Zowel het Rijk als de gemeente hebben hiervoor subsidieregelingen opengesteld (energiesubsidiewijzer.nl).

De overheid wil dat in 2030 de economie voor 50% op hergebruikte materialen draait en in 2050 zelfs voor 100%. Hensbroek en Wogmeer regelen al jaren het ophalen van oud papier. Ook de glascontainers worden goed gebruikt. De twee jaarlijkse kledinginzameling voor de kledingbeurs in het nabijgelegen Obdam wordt door een groep actieve vrijwilligers gedaan uit Hensbroek en Wogmeer.

In Hensbroek-Wogmeer wordt geacht dat alle inwoners en bedrijven actief hun “afval” scheiden. GFT, plastic en papier wordt aan huis ingezameld. Onder andere witgoed, elektronica, batterijen, groen en ijzer moet geschieden aangeleverd worden op de gemeentewerf. Obdam is voor Hensbroek – Wogmeer de dichtstbijzijnde gemeentewerf. Restafval moet ook echt restafval zijn.

Andere mogelijke initiatieven zijn rommelmarkten/ruilbeurzen. Voor de komende tien jaar moet meer aandacht, informatie en ondersteuning worden gegeven aan projecten voor het beperken van grondstofgebruik en het hergebruiken/terugwinnen hiervan.

Een dorpstuin/voedselbos in het dorp geeft inwoners de mogelijkheid om groente/fruit te kweken en te consumeren. Een mogelijke locatie voor zo’n voedselbos is een deel van de huidige gemeentelijke begraafplaats. Het huidige kerkhof is in een tijd gerealiseerd toe er nog veel mensen werden begraven. De tijdsgeest is veranderd en steeds minder graven behuizen de huidige begraafplaats. Dat komt doordat er minder mensen worden begraven dan er graven worden geruimd. Een voedselbos is een mooie aanvulling voor het dorp. De tuin kan een ontmoetingsplaats worden voor jong en oud en biedt een educatieve toevoeging voor alle inwoners; hoe op kleinschalige wijze je eigen groente verbouwen.

De overheid stuurt aan op minder gebruik van aardgas. Nieuwe woonwijken mogen niet meer op aardgas worden aangesloten en bestaande woningen moeten het aardgasverbruik verminderen tot helemaal afsluiten. Hensbroek en Wogmeer vinden het belangrijk dat het dorp zelf initiatieven blijft ontwikkelen inzake duurzaamheid, energie en circulaire economie. De verkoop van lokale producten moet hierbij worden gestimuleerd:

- minder energie nodig voor energietransport
- minder kosten voor energie afname
- meer opbrengsten voor energieproductie

Het moet mogelijk worden om de energiebalans lokaal te optimaliseren. Het is namelijk beter om overschot aan energie lokaal te leveren aan huishoudens en/of bedrijven met een energietekort in plaats van niet het nationale energienetwerk. Dit kan mogelijk gemaakt worden door de oprichting van lokale energie-coöperaties met actieve support van de gemeente. En het supporten van kleinschalige initiatieven door o.a. het stimuleren van fietsen t.o.v. van autogebruik.

Zonne-energie is alom vertegenwoordigt in de huidige maatschappij. De gemeente support het gebruik van zonne-energie. Grootschalige zonne-energie in de vorm van zonneweiden zijn niet onomstreden. De komst van zonneweiden in Hensbroek en Wogmeer moet niet toegestaan worden. Er moet worden ingezet op het volleggen van schuren en bedrijfshallen met zonnepanelen.

Windenergie is naast zonne-energie ook alom vertegenwoordigt in de huidige maatschappij. Windenergie door het plaatsen van windmolens voor eigen gebruik moet worden toegestaan als dit past binnen de omgevingswet (slagschaduw, geluid, uitzicht). Er is geen support voor windmolens binnen de dorpsgrenzen voor algemeen gebruik.

In de Wogmeer staat aan de Burgemeester Kooijmanweg een biovergister voor het opwekken van biogas op basis van plantresten teeltbedrijven. De biovergister is een heel mooi voorbeeld van hoe circulariteit zou kunnen werken. Deze biovergister is helaas niet onomstreden. Veel gehoorde klachten zijn de stankoverlast maar met name de transportbewegingen van zwaar verkeer door de Wogmeer (aan- en afvoer) ook van restafval van buiten de gemeente. Uitbreiding van de biovergister op huidige locatie is daarom niet gewenst. Afbouw of afbraak is niet nodig en leidt tot een enorme desinvestering van publieke en private middelen. De biovergister kan in zijn huidige vorm blijven voortbestaan waarbij het hernieuwde contact tussen eigenaar en omwonenden wordt toegejuicht. De Dorpsraad is en blijft graag gesprekspartner in het optimaliseren van het overleg en wederzijds begrip voor elkaars standpunten.

Plannen en adviezen

1. Promoten van verduurzamen eigen woning in combinatie met gemeente, hypotheekverstrekker en eigenaar.
2. Visie vanuit gemeente Koggenland op energietransitie met daarin ruimte en actieve medewerking tot:
 - a. optimaliseren van de lokale energiebalans
 - b. het oprichten van lokale energie-coöperaties
 - c. grootschalige warmtebronnen bij nieuwbouwlocaties en/of werkzaamheden aan de lokale infrastructuur (bijv. vervanging riool of wegdek)
 - d. onderzoek doen naar gebruik van restwarmte vanuit publieke middelen of het subsidiëren van private initiatieven (bijvoorbeeld hergebruik van restwarmte van productiebedrijven)
3. Geen uitbreiding van de biovergister op huidige locatie. Het besluit van de gemeente over het niet toestaan van een uitbreiding is in lijn met de dorpsvisie
4. Actieve steekproefcontrole op het scheiden van huisvuil of bedrijfsafval

-
5. Actieve support voor het gebruik van de fiets i.p.v. de auto door:
 - a. Het verbeteren, onderhouden en aanleggen van bestaande en nieuwe van fietspaden
 - b. Het supporten van oplaadstations voor fietsen door de gemeente bij café 't Wapen van Wogmeer, dorpshuis de oude School en café 't Springend Paard en bij sportcomplex Apollo/gymzaal
 6. Actief supporten van oplaadstations voor elektrische auto op eigen terrein
 7. Geen zonneweides in de Wogmeer en Hensbroek toestaan
 8. Toestaan van windmolens eigen gebruik waarbij rekening gehouden moet worden met de omgevingswet (slagschaduw, geluid, uitzicht), en niet toestaan van windmolens binnen de dorpsgrenzen voor algemeen gebruik
 9. Nieuwbouw wijken gasloos bouwen

Vrijwilligerswerk

In Hensbroek - Wogmeer kan veel. De gezamenlijk gevoelde verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid in het dorp zorgt ervoor dat inwoners zelf nieuwe plannen ontwikkelen en uitvoeren. De Dorpsraad vervult hierin een faciliterende rol.

Het verenigingsleven is heel belangrijk voor een levendige dorpsgemeenschap. Toch worden veel verenigingen genoodzaakt te stoppen (ledental neemt af) om omdat er onvoldoende vrijwilligers zijn om de vereniging draaiende te houden. Er wordt meer individueel sport beoefend en/of ontspannen (wandelen, fietsen, sportschool) en persoonlijk gesocialiseerd (als gevolg van het gebruik van sociale media zoals facebook, whatsapp, et.). Het vrijwilligerswerk zorgt niet alleen voor een actief verenigingsleven maar bestrijd ook eenzaamheid.

Hensbroek – Wogmeer telt vele verenigingen & stichtingen die bijdragen aan de leefbaarheid in ons dorp, de buurtschappen en die volledig draaien op de inzet van vrijwilligers.

Onder andere

- Sport
 - Judo
 - Gym
 - Volleybal
 - Schaatsen
 - Skeeleren
 - Diverse biljartverenigingen
 - Sjoelen
 - Voetbal/zaalvoetbal
 - Koersbal
 - Schaakvereniging
- Cultuur & Ontspanning
 - Kermis- en Oranje comité Hensbroek
 - Vrienden Hensbroeker kerk
 - Sinterklaas comité
 - Geen Heden Zonder Verleden
 - Volkstuinvereniging
 - DVV toneel
 - Volksvermaak Wogmeer
 - Rock de Bok
 - Jongerenclub JOS
 - Dansschool Rock It
- Ouderen en minder validen
 - Eetclub Wogmeer
 - Seniorenbond
 - Hulp belastingaangifte en formulieren brigade

- Dorpshuis de Oude School
 - Ontmoetingsruimte
 - Vrouwen van Nu
 - Vilt club
 - Country Line Dance
 - Houtdraai vereniging
 - Yoga / Tai Chi / Healing Tao
- Dorpsblad het HBTje
- Basisschool
 - Oudervereniging
 - Medezeggenschapsraad
 - Verkeerscommissie
 - Hulpouders
- Uitvaartvereniging Momento Mori
- Dorpsraad Hensbroek–Wogmeer en aanverwante DOE-teams:
 - Meer bij het meer
 - Groen in Hensbroek
 - Kerst op het plein
 - Zeskamp
 - Speeltuinen
 - Dorpsontmoetingen
 - Welkom in Hensbroek

Hensbroek – Wogmeer kampt steeds meer met een tekort aan vrijwilligers, net zoals vele andere dorpen en steden ervaren. Inwoners geven aan zich niet voor langere perioden te willen binden aan een bestuursfunctie of de verantwoordelijkheden van een bestuursfunctie niet te kunnen dragen/accepteren. Het zal daarom steeds vaker voorkomen dat zaken projectmatig worden aangepakt, via tijdelijke werkgroepen. De Dorpsraad heeft het initiatief genomen voor een regulier voorzittersoverleg waarbij kennis wordt gedeeld en verenigingen en stichtingen hulpvragen kunnen stellen.

Plannen en adviezen

1. De inwoners betrokken houden bij het dorp, bewustzijn creëren
2. Samenwerking van verenigingen en/of stichtingen onder brengen onder een breed bestuur en/of werkgroepen die een bestuur missen aansturen vanuit de Dorpsraad
3. Kennisuitwisseling over betrekken/behouden van vrijwilligers (m.n. bestuursleden)
4. Faciliterende rol gemeente bij het ontwikkelen van lokale activiteiten
5. Statushouders betrekken bij vrijwilligerswerk

Slotwoord

Als we terugkijken op deze dorpsvisie, is het duidelijk dat we gezamenlijk een prachtig beeld hebben geschilderd van ons dorp. We hebben de fundamenten gelegd voor een welvarende en leefbare gemeenschap, met oog voor onze omgeving, onze economie en onze sociale cohesie. Maar laten we niet vergeten dat dit alles slechts contouren zijn en dat het ware hart van ons dorp gevormd wordt door de mensen die het bewonen.

Het zijn onze inwoners, met hun betrokkenheid, veerkracht en gemeenschapszin die de ziel van ons dorp vormen en het tot een warm en gastvrij thuis maken voor iedereen. Laten we blijven bouwen aan dit bijzondere karakter, en laten we elkaar blijven inspireren om onze dromen en ambities te verwezenlijken. Samen zijn we niet alleen bewoners van een dorp, maar vormen we een hechte en bloeiende gemeenschap. Dat kan alleen behouden blijven als de inwoners en gemeente de handen ineenslaan en continu keihard blijven werken aan de toekomst van Hensbroek-Wogmeer. Zorgdragen voor leefbaarheid in de kern. Alle adviezen in deze dorpsvisie dragen bij aan een levendige toekomstbestendige dorpsgemeenschap Hensbroek-Wogmeer.

Op naar **Leefbaarheid in de Kern**, een toekomst vol kansen, verbondenheid en geluk voor ons allen.